

SEITSEMÄN ROHKEAA AFGAANINAISTA

Katri Merikallio, Roosa Himma: *Meitä ette murra. Seitsemän afgaaninaisen tarina.* Into, 2024.

ESA YLIKOSKI

Tiiviin, 150-sivuisen kirjan seitsemässä kertomuksessa on tärkeää ajankohtaista ja autenttista tietoa Afganistanin tilanteesta. Se tulee tarpeeseen suomalaisessa julkisuudessa. Ääri-islamilaisten politiikan ja terrorin käsittely julkisuudessa on vähentynyt Yhdysvaltojen vetäytyttyä Afganistanista elokuussa 2021.

Tilanne Afganistanissa on nyt erityisesti naisten kannalta heikko. Pallattuaan taas valtaan Taliban ryhtyi kaventamaan naisten ja tyttöjen perusoikeuksia: oikeutta koulutukseen, työntekoon, liikkumiseen, pukeutumiseen ja vapaa-ajan viettoon. Tytöiltä ja naisilta kiellettiin opiskelu.

Monen tytön tie vie kielletyn koulun sijaan teinivaimoksi. Syntyvyyden säännöstely on kielletty. Naisten mässennus ja itsemurhat ovat lisääntyneet. Imeväiskuolleisuus on maassa vuonna

2023 maailman korkein.

Sorrosta huolimatta afgaaninaiset pyrkivät kuitenkin luovimaan uudessa ahtaassa arjessaan ja etsimään keinoja elämän jatkamiseksi. Siihen tarvitaan rohkeutta ja päättäväisyyttä. Kirjaan on haastateltu seitsemää naista, jotka kiellettyvät olemasta vain uhreja. Viisi heistä asuu eri puolilla Afganistania, kaksi on paennut maasta.

Seitsemän rohkeaa naista ovat aktivisti **Munisa Mubariz**, gynegologi **Amina**, entinen poliisi **Fatema**, ihmisoikeusjohtaja **Sima Samar**, toimittaja **Latifa**, turvakodin johtaja **Mahbouba Seraj** ja opiskelija **Hawa**. Heitä on haastateltu journalistisin keinoin vuosina 2022-23 pääosin etäyhteydellä. Jokaisella on kerrottavanaan tositarina, jonka kaltaisia olisi miljoona.

Ennen Talibanin valtaannousua maassa oli 27 turvakotia, nyt enää yksi. Ainakin toistaiseksi 69 lapsen turvakodin

ja afgaaninaisten taitojen kehittämiskeskukseen 74-vuotiaan johtajan Mahbouba Seraj'n on sallittu toimia. Siihen lienee vaikuttanut kansainvälinen tuki YK:n ihmisoikeusneuvostossa.

Suomikin myönsi hänelle 300 000 euron tasa-arvopalkinnon joulukuussa 2023. Kuitenkin Taliban tuhoaa nyt systemaattisesti myös suomalaisten rahoittaman kehitysyhteistyön tuloksia.

Suomen tulisi reagoida ihmisoikeusrikoksiin voimakkaammin. Monissa muissakin islamilaisen valtakulttuurin maissa sorto sananvapautta ja erityisesti naisten ja tyttöjen oikeuksia vastaan jatkuu. Uskonottomuuden ilmaisuista ja uskosta luopumisesta uhkaa kuolemantuomio. Tarvitaan johdonmukaisuutta ihmisoikeuspolitiikkaan.

Kirjan kannessa on kuva vuodelta 2002 opettaja **Camillasta**, joka opetti salaa kylänsä lapsia vuosina 1996-2001 Talibanin ensimmäisen valtakauden aikana.

